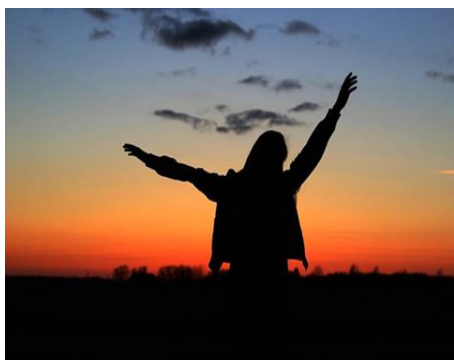

REDAKTORA SLEJA

UGUNĪGĀ LIKTEŅLAIVA

Labam vakaram nevajag daudz...

Jūsu Vendija

Latvija 100
ES ESMU LATVIJA

Pirms 100 gadiem Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskolas telpās norisinājās Pirmais Latgales latviešu kongress. Lemjot par Latgales pievienošanu Vidzemei un Kurzemei, tika radīta tagadējā Latvijas valsts. Rēzeknes Mākslas nama darbnīcās simpozijā "Likteņlaiva" četrus dienu garumā mākslinieku Norberta Kudiņa, Gunāra Klauča, Gundara Kozlovskā un Dāvja Ieviņa vadībā tapušas 4 uguns skulptūras, kas veltītas Latgales latviešu kongresam. Ceturtdien, 27.aprīlī, skulptūras tika uzstādītas Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskolas pagalmā. Katra uguns skulptūra darināta ar savu simbolisko nozīmi. Norberts Kudiņš stāsta, ka jau iecerēs tapšanas laikā domājis par mūžīgo laika ritējumu, gaismu, ko papildina uguns stihija. Gunārs Klaučs uzsver domu par brīnumainā putna fēniksa spēju atdzimt no pelniem, no dzirksteles var atdzimt liesma, piezīmē mākslinieks. Laiva simbolizē pāriešanu no dzīvājo pasaules citā, nezināmajā. Braukšana pa ūdeni, tā ir cita stihija. Ir apstākļi, kuros cilvēks var izdarīt kaut ko tādu, ko viņš parasti nebūtu varējis paveikt. Laiks vienkārši aizskrien, aizslīd kā ūdens gar laivas sāniem. Ir pagājuši 100 gadi. Cilvēkiem, kuri toreiz kongresā piedalījās, tāpat bija savi darbi, savas rūpes. Tagad mēs strādājam. Laiks aiziet. Gundara Kozlovskā veidotās degošās kinētiskās uguns skulptūras simboliskā nozīme – Latvijas novadi, tomēr tie nedaudz atgādina eņģeļa tēlu. Pasākuma apmeklētāji atzīst – uguns skulptūrām piemīt savs mirklīgi gaistošs skaistums. Simpoziju atbalstīja Valsts kultūrkapitāla fonda mērķprogramma „Latvijai-100” un Rēzeknes pašvaldības aģentūra „Rēzeknes Kultūras un Tūrisma centrs”.

KONKURSS

1. Tās turpināja drukāt slepenos pagrabos
2. Tās pārrakstīja ar roku
3. Tās varēja apskatīt tikai elektroniski
4. Aizliegumu neapgāja un Latgalē vairs nebija grāmatu
  1. Rēzeknē
  2. Maskavā
  3. Daugavpilī
  4. Pēterpilī
1. Čangaļiem
2. Čiuļiem
3. Letiņiem
4. Svešajiem
  1. Francis
  2. Ansis
  3. Miķelis
  4. Herberts
1. Samaksātu Latgales kongresa telpu nomas maksu
2. Nopirktu pīrādziņus, kurus vēlāk notiesāja kongresa dalībnieki
3. Drukas aizlieguma laikos varētu nodrukāt ābeci un lūgšanu grāmatu
4. Ieguldītu to latgaliešu pašlepnuma celšanā
  1. Rainis
  2. Francis Trasuns
  3. Francis Kemps
  4. Vaira-Vīķe Freiberga
1. Kurzeme
2. Latgale
3. Zemgale
4. Vidzeme
  1. Napoleona III
  2. Gustava V
  3. Nikolaja II
  4. Ivana Bargā
1. „Dziedot dzimu, dziedot augu”
2. „Auga, auga rūžeņa”
3. „Zīdi, zīdi, rudzu vorpa”
4. „Dievs, svētī Latviju!”
  1. Kongresa norisi patraucēja negaidīta čiuļu ierašanās
  2. Sākās liels pērķona negaiss un vētra
  3. Francis Kemps kopā ar domubiedriem pameta kongresu
  4. Arestēja sievietes, kuras ļoti vēlējās piedalīties kongresā

Latgales kongresam 100: Ko tu zini par šo vēsturisko notikumu?

1. Kā Latgalē apgāja drukas aizliegumu laikā no 1865.-1904 gadam?
2. Kurā pilsētā 20.gs. sākumā sākās Latvijas nacionālā atmoda?
3. Latgales katoļi sevi dēvēja par latviešiem un par latgaliešiem, bet pārējos novados dzīvojošos sauca par baltiešiem, pārnovadniekiem, arī par...
4. Kāds vārds bija diviem nozīmīgiem Latgales politiķiem, kas iestājās par Latgales attīstību un labāku dzīvi tās ļaudīm?
5. 1900. Gadā Francis Kemps pārdeva visu sava tēva atstāto mantojumu, lai ...
6. „Mēs skatāmies cits uz citu kā uz sveštautieti, kā uz savu pretinieku. Bet kam tas ir vajadzīgs? Droši – ne mums, latviešiem. Mēs visi esam vienas latviešu tautas dēli. Darīsim katrs to, kas mūs var tuvināt un vienot.” Kas to ir teicis?
7. Franča Trasuna bērns prezidents Jānis Čakste ir teicis: „Francis Trasuns ielicis mūsu Latvijas ģerbonī trešo zvaigzni - ...” Kas ir šī trešā zvaigzne?
8. Kura imperatora gāšana pavēra ceļu uz latgaliešu apvienošanos ar pārējiem latviešiem?
9. Kādu kopīgu dziesmu dziedāja Latgales kongresa pirmajā dienā?
10. Kāds negaidīts pavērsiens notika Latgales kongresa pirmajā dienā?

Izvēlieties pareizās atbildes un sūtiet uz radi_un_dari@inbox.lv

BŪS PĀRSTEIGUMAV BALVAS

Latgolā

Tu vari pajimt nu drauga kraklu,
kod Tev nav kuo vijkt mugorā.

Tu vari apēst sābra brūkaškys, kod
Tev nav kuo ēst.

Tu vari īsarast iz grūzeņu vokoru ar
tukšom rūkom, kod Tev nav kuo atnest.

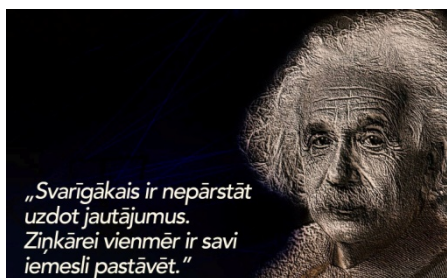
Sovpus, pīturā satykta babeņa Tev atdūs
pādejū eiro autobusa biletam.

**Par tū, ka byut cylvākam
ite ir svareiguok
par vysu cytu.**

Maijs iesākas ar **Darba svētkiem** – Starptautisko strādnieku dienu, kuras sākotne rodama pirms vairāk nekā 130 gadiem Amerikas Savienotajās Valstīs. Ar vērienīgiem, valsts organizētiem darbaļaužu gājieniem šie svētki tika svinēti padomju periodā.

1. maijā atzīmējam arī **Latvijas Republikas Satversmes sasaušanas dienu** – Satversmes sapulce, kas bija pirmais vēlētais parlaments, darbu uzsāka 1920. gada 1. maijā.

1990. gada 4. maijs – **Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas diena** – oficiāli izbeidza padomju okupāciju. Todien 134 Latvijas PSR Augstākās padomes deputāti balsojot pieņēma deklarāciju "Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu". Pērn, atzīmējot Latvijas atdzimšanas dienu, pirmoreiz tika svinēti **Baltā galdauta svētki**.

Tu reizēm par sevi priecājies, Tu reizēm ar sevi klusībā lepojies, Tu reizēm uz sevi dusmojies, un reizēm par sevi pat pasmejies. Nebaidies, dusmoties un pasmieties, jo mūsu dzīve ir tā skatuve, kur aktieris un režisors esi tu pats.

Lai katram no mums šis saulainais pavasaris dāvā vairāk prieka un smaida, kas rotā seju ik dienas!

Laine un Elīna (2.k. TID)

ZVAIGZNES

Mēs katrs esam zvaigzne,

Mums Latvija ir zvaigzne,

Un debesīs ir zvaigznes,

Kas naktīs spoži mirdz.

Trīs nedziestošas zvaigznes

Ir mūsu brīvībai-

Caur asarām un spītu,

Ar drosmi un ar spēku,

Un rūdījumu īstu

Ar kareivisku stāju

Tās izcīnītas ir.

Zvaigzne-tā ir gaisma;

Zvaigzne-tā ir cerība;

Zvaigzne-tā ir vēlēšanās.

Gaisma – tumšajiem mirkļiem,

Cerība- labākiem laikiem,

Vēlēšanās - būt brīviem.

V.Strode

BAUMU LAPA

Ak, šis mūsu skolas durvis - daži rīko „atvērtās” durvis, citi cītīgi no koka mācās darināt durvis, vēl citi spiesti tās uzlauzt, lai glābtu dusošo princesi...

Izstādes „Garšīgie” kopskats
Rēzeknes MDV un Rīgas DMV

Konkursa II kārtas jaunāko
dalībnieku veikums

Konkursa III kārtas dalībnieku
reģistrācija Rēzeknes Mākslas un
dizaina vidusskolā

Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskola – viena no četrām Latvijas mākslas skolām, kurā skatāma Valsts konkursa darbu izstāde dizainā, „Garšīgie”

Latvijas Nacionālais kultūras centrs sadarbībā ar izglītības iestādēm, kuras īsteno profesionālās vidējās un profesionālās ievirzes mākslas un dizaina izglītības programmas nu jau astoņpadsmito gadu pēc kārtas rīko valsts konkursu mākslā profesionālās ievirzes izglītības programmu audzēkņiem. 2017.gada konkursa mērķis bija izvērtēt audzēkņu mācību rezultātus un apzināt kultūrizglītības attīstības vajadzības, sekmējot starpdisciplināru tēmu apguvi radošā mācību procesā. 31. martā Latvijas profesionālās ievirzes mākslas skolu audzēkņu valsts konkursa trešā kārtā norisinājās vienlaikus 4 vietās - Rēzeknē Rīgā, Valmierā, Liepājā. Šogad konkursā piedalījās bērni un jaunieši no simts Latvijas mākslas skolām.

Konkursa žūrija:

Iveta Krauja, Latvijas Iepakojuma asociācijas Valdes priekšsēdētāja;
Ieva Bečere, Latvijas Poligrāfijas uzņēmumu asociācijas izpilddirektore;
Ruta Linīte, PIKC Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolas Reklāmas dizaina nodaļas vadītāja;
Zane Bluķe, PIKC Liepājas Mūzikas, Mākslas un dizaina vidusskolas Multimediju un Reklāmas dizaina nodaļas vadītāja;
Iveta Gudeta, Valmieras Mākslas vidusskolas direktora vietniece metodiskajā darbā;
Iveta Ošāne, Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolas metodikās komisijas vadītāja;

Ilze Kupča – Latvijas Nacionālā kultūras centra vizuālās mākslas izglītības eksperte.

Iveta ošāne stāsta: „Iespaidis kopumā ļoti labs, izpildīts ļoti liels darba apjoms dažādā kvalitātē. Iedziļinoties detaļās, jāsecina, ka problēmas nesagādāja zīmējuma un grafikas elementa izstrāde, bet darbs pie burtu veidola – stilistiski atbilstoša izvēle grafiskajam zīmējumam, burtu lielumu attiecības nosaukumā (galvenais un pakārtotais), burtu nolasāmības laukuma prasmīga izvēle dažādiem iepakojumiem. Pārsteidza dažu skolu un skolotāju paviršā attieksme pret darbu. Neiedziļināšanās Valsts konkursa nolikumā un uzdevumu nosacījumu izpildē. Pavirša, nepārdomāta materiālu izvēle, piemēram, neatbilstoša papīra izmantošana pamata laukumam, kas liedz izmantot dzēšgumiju un tādus instrumentus kā flomāsters un marķieris (tie vienkārši izplūst). Darba kultūra. Pat darba iepakojuma parāda skolotāja attieksmi pret padarīto un tā vērtību. Atsevišķi darbi izskatījās, ka ir tapuši pēdējā brīdī, bez skiču izstrādes, bez uzdevuma izpētes un analīzes. (Valsts konkursa nolikums un uzdevumi skolām bija zināmi jau septembrī.)”

Jāpiebilst arī, ka no 2017. gada 1. līdz 13. aprīlim četrās Latvijas skolās - Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolā, PIKC Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolā, PIKC Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolā un Valmieras Mākslas vidusskolā - vienlaikus skatāma Latvijas mākslas skolu audzēkņu dizaina darbu izstāde. Izstādes nosaukums “Garšīgie”, tā stāsta, kā bērni un jaunieši iztēlojas dažādu garšīgu produktu iesaiņojumu. Tieši izpratne par to, kas būs iekšā, kas to lietos, nosaka to, kādam iepakojumam vajadzētu būt. Ļoti daudzi bērni piedāvāja patiesi izcilas idejas, kur var redzēt, kā vizuālais sasaistās kopā ar saturu. Visi četru skolu izstāžu zālēs aplūkojami konkursa II kārtas darbi. Dalībnieki startēja divās vecuma grupās, veicot atšķirīgus uzdevumus. Jaunākie dalībnieki veidoja grafisko noformējumu konfektiem, vecākie - iepakojuma dizainu smūtijam un veselīgam našķim. Konkursa III kārtas organizatore Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolā Rēzeknes Mākslas

Konkursa III kārtā

Top piezīmju blociņa vāks

Bigbank „Skrien, Latvija 2017. „Rēzeknes pusmaratonā piedalījās 7 audzēkņi no Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolas (Laine Šlare, Jolanta Rutkovska, Dāvis Ieviņš, Jumis Ušpelis, Jānis Šķenders, Dans Miščenko, Erlends Verze) 08.04.2017.

un dizaina vidusskolas Mākslas skolas vadītāja Kristīne Binduka stāsta: „Mūsu skolā bija pulcējušies 102 audzēkņi no 20 skolām, kuri, veiksmīgi izturējuši otro kārtu, sacentās, piedāvājot savu afišas risinājumu iedomātai mākslas darbu izstādei. Savukārt, otrais uzdevums katrai vecuma grupai nedaudz atšķīrās: jaunākie dalībnieki veidoja grafisko noformējumu šokolādei, vidējā vecumposma dalībnieki - grafisko noformējumu zīmulum, un vecākie bērni risināja piezīmju blociņa vāka dizainu.”

Latvijas Nacionālā kultūras centra vizuālās mākslas izglītības eksperte Ilze Kupča: „Dizaina uzdevumiem arvien vairāk būtu jāienāk mākslas skolās – nākošajā izglītības pakāpē tik daudzas dizaina vidusskolas jauniešiem piedāvā apgūt visdažādākās dizaina izglītības programmas. Ar dizaina uzdevumiem iepazīstoties profesionālās ievirzes mākslas skolās, audzēkņi gūst pirmo pieredzi dizaina domāšanā, un tas noteikti viņiem palīdz veikt izvēli tālākām mācībām.” Iespējams, ka tieši pieredze domāt un strādāt kā dizaineram, palīdzēs jauniešiem veikt izvēli tālākām mācībām dažādās dizaina jomās, tāpēc dizaina uzdevumi mācību saturā šāda veida skolās ir viens no būtiskiem nākotnē attīstāmiem soļiem. Grafikas dizains – tā ir izdevīga tēma, jo ar to mēs satiekamies ikdienā. Katru jaunu dizaina darbu sāk ar izpēti. Pētām, kas ir jau veidots šajā jomā, kā to atrisinājuši dizaineri. Vai tā ir grāmata, žurnāls, reklāma vidē, veikalu plaukti papildīti ar precēm – visur roku ir pielicis grafikas dizainers. Liela priekšrocība, ja izpētes materiāls ir sastopams ikdienā. Konkurss lieliski parāda, ka dažādus izteiksmes līdzekļus var veiksmīgi integrēt iepakojuma izveidē.

Konkursa II kārtas un III kārtas dalībnieku darbu izstāde notiks Madonas Novadpētniecības un mākslas muzejā un Madonas Mākslas skolā no 2017. gada 28. aprīļa līdz 14. maijam. Konkursa laureātu apbalvošana notiks 2017. gada 21. aprīlī, Rīgā.

KURAM GAN VAJADZĪGA BRĪVĪBA?

Sirds taču tiek atvieglināta un atbrīvota no sloga, kas to vienmēr slepenībā nomāc, ja parādītajos tīrā morālā lēmuma piemēros cilvēkam tiek atklāta kāda iekšēja, turklāt viņam pašam pat ne gluži pazīstama spēja - iekšējā brīvība...

(Imanuels Kants)

Brīvība vienmēr ir bijusi cilvēces sapnis. Gadsimtiem ilgi brīvības lozungs ir pavadījis politiskās atbrīvošanās kustības, bet viss, kas brīvību ierobežo, - par ļauno. Cilvēka brīvība šodien vairs netiek uztverta kā tikai un vienīgi labais. Ļaunums no pasaules joprojām nav iznīdēts un sabiedrības attīstības gaita rāda, ka, lai arī kādi cilvēku izglītības un audzināšanas pasākumi, ekonomiski un politiski projekti netiktu īstenoti, tas arvien uzplaukst no jauna. Mūsdienu modernajā domāšanā tiek uzsvērtas saskarsmes tolerances un dialoga idejas. Bez tolerances un dialogiskās attieksmes brīvība priekšplānā izvirza savus tumšos, neapzinātos dziļumus un savu graujošo dabu. Bez saskarsmes nav iespējama cilvēka brīvība. Brīvības eksistenciālā daba ievērojami apgrūtina brīvības fenomena izpēti.

Parasti brīvība tiek definēta kā patstāvība spriedumos un rīcības izvēlē, kā neatkarība gan no ārējiem viedokļiem, gan no iekšējiem stereotipiem un psiholoģiskajām barjerām. Tā izpaužas attieksmes veidošanā pret pasauli. Mūsdienās pazīstams arī tāds cilvēku tips,

Lietišks un radošs metāla darba rezultāts Rēzeknes Mākslas un dizaina izglītības programmas studentu izpildījumā ir apskatāms Viļānu novadpētniecības muzejā (adrese: Kultūras laukums 2, Viļāni, Viļānu novads) no 20. marta līdz 5. maijam.

28. APRĪLĪ RĒZEKNES MĀKSLAS UN DIZAINA VIDUSSKOLĀ NORITĒJUŠAS ATVĒRTO DURVJU DIENAS

Esi gudrs, brīvs un radošs mūsdienu tehnoloģiju un sajūtu pasaulē, nāc un iepazīsti savu nākotnes profesiju!

Skolas bijusī Keramikas izglītības programmas vadītāja Janīna Gribuste filmas kadrā „Latgales zelta pods”

kas nevis tiecas uz brīvību, bet bēg no tās, jo tā ir ērtāk: nemeklēt savu patību, bet uzvesties, domāt un darīt tā, kā rīkojas visi, tiekties pēc tā, ko grib visi. Sabiedrībā, kurā dominē masu kultūra, pūļa domas, populistiski mērķi un lozungi, vienmēr būs aktuāla šī problēma. Runa ir par eksistenci, tās jēgu un ar to saistīto cilvēka brīvību. Jauniešiem brīvība galveno tautas nākotnes vērtību hierarhijā ieņem augstākās pozīcijas. Daudzas grūtības skolā, manuprāt, sākas tieši ar darbošanās lietderīguma jautājumu. Tas, ar ko mūsu kultūrā bērni nodarbojas skolā ļoti bieži pilnīgi atšķiras no tā, ar ko nodarbojas vecāki (kuri mācīties skolā ir jau beiguši), resp., no tā, kas atbilst reālajai pieaugušo dzīvei. Un pati mācīšanās parasti nedara nekādu prieku.

Prasību, pakļaut savas intereses sabiedrības interesēm, kas dominēja iepriekšējo paaudžu uzskatos, šodien nomaina daudz smalkākās un slēptākās utilitāri ekonomiskās prasības pielāgoties vispārpieņemtajiem šabloniem. Cilvēks nevar būt brīvs, ja pats to negrib. Tikai ar gribas piepūli cilvēkam ir iespējama savas personības veidošana. Tai pašā laikā nesaprātīga griba nodod cilvēku savu vēlmju verdzībā. Tā noved pie nepacietības, neiecietības un pat pie savas personības sagrāves. Kā liecina ekologu un militāristu ziņojumi, šodien tā jau var beigties ar visas pasaules sagrāvi.

Vai brīvību nosaka tikai un vienīgi ārējo ierobežojumu un piespiešanas prombūtne, vai ir nepieciešama arī "kaut kā" iekšējā klātie un ja – jā, tad: kas tas "kaut kas" ir? Kāpēc vienam cilvēkam brīvība ir lolots mērķis, bet citam - draudis, no kuriem ir apzināta vai neapzināta vēlēšanās izvairīties?

Diez vai vispār varētu tā vienkārši uzskaitīt visas iespējamās nozīmes, kādas mūsu planētas iedzīvotāji ir piešķirušī un piešķir vārdam brīvība.

Vienam tā var būt viennozīmīgs revolūcijas ideāls, otram - nirvāna, trešajam - kad ir brīvlaiks, un nav jāiet skolā. Tāpēc, rezumējot augšminētās pārliedības, atliek tikai pievienoties lūgšanai uz kāda medaljona Kurta Vonnegūta romānā: "Dievs, dod man rāmu garu pieņemt visu, ko nespēju ietekmēt, drosmi ietekmēt visu, ko spēju, un gudrību vienmēr atšķirt vienu no otra".

1. Brīvība ir pakārtošanās nedalītai gribai, t.i., sirdsapziņas balsij, kam sekojot cilvēks nav pretrunā pats ar sevi.

2. Brīvība ir subordinācija likumam, ko personība pati sev uzlikusi.

Pirmo formulējumu ir izteicis Žans Žaks Ruso. Otro - Immanuels Kants. Abos izteikumos mēs varam atrast nepieciešamību *būt pašam*, lai izpildītos nosacījums *būt brīvam*. Proti, tiek likts akcents uz individualitāti, uz savu patieso ES.

Sasniedzot šo iekšējās brīvības pakāpi, mēs spējam sevi uzlūkot no malas, izvērtējot gan savu rīcību, gan savas iekšējās pasaules norises. Garīgā brīvība nav saprotama kā *status quo*, kas iestājas pēc kaut kādu nosacījumu izpildīšanās. Tāpēc nevar vienreiz un uz visiem laikiem atrast tādus konkrētus kritērijus, pēc kuriem varētu viennozīmīgi un absolūti noteikt, vai cilvēks ir garīgi brīvs vai - nav. Cilvēka garīgā brīvība ir visciešākajā saistībā ar attieksmes veidošanu pret apkārtējo pasauli, ko pavada ne tikai

apjozts dzelzs ķēdēm, lai temperatūru svārstību rezultātā tam nerastos plaisas, mute vaļā, trauki iekšā uz restēm, apsegti ar plāksnēm.

Ārā slapjš un līst, suņa laiks, tomēr, uzmetuši aci uguns mutei, nolemjam braukt uz Ilzeskalna kultūras namu aplūkot P. Gailuma darbus, kas izlikti izstādē. Koši, tumši, vienkārši, raibi – radoši podi, zaļas bļodas, krūzes, robusti svečturi, sīkplastikas rūķi, zivju šķīvji un puķu vāzes.

Atbraukuši no izstādes, iestiprinājāmies ar karstu kafiju un tēju, tikām ieaicināti siltumā, istabā, lai paskatītos dokumentālo filmu par P. Gailuma keramiķa gaitām. Mazliet jocīgi, ka klātbūtne jūtama, lai gan amatnieks vairs nav mūsu saulē, tajā pašā laikā skumji, mulsinoši, bet interesanti. Filmā virpošanas demonstrējums, daži stāsti un palīgs – kaķis.

Aizdevāmies līdz ezeram, lietus netraucēja, kājas slīdēja, taču līdz septiņiem, kad cepla muti grasījās aizvērt, vēl laika bija diezgan.

Kurtuves muti, pilnu ar malku, arī aizmeta ciet ar durvīm un māla masu, lai gaiss netiek klāt ceplim.

automatizēts, ja tas ir cilvēks-robots, bez savas iekšējās brīvības, kaut arī, viņš beidzot dzīvo demokrātiskā valstī. Līdz ar piemērošanos apkārtējiem cilvēkiem ir guvis zināmu drošību, kopības izjūtu un šķietamu pārliecību, toties samaksājot par to ar savu spontanitāti, individualitāti un brīvību.

Globālā mērogā to pašu varētu attiecināt arī uz visu cilvēci kopumā, kas, veidojot savu pasauli, ir radījusi kungu, kam atdot savu neatkarību. Runa ir par atkarību no ekonomiskajām krīzēm, no bezdarba, kariem, ekoloģiskām katastrofām...

Tātad, brīvība ir iespēja rīkoties saskaņā ar saviem priekšstatiem un savām vēlmēm. Tradicionāli ar to ne vienmēr tiek saprasta tiekšanās būt par to, kas mēs esam.

Garīgā brīvība ir personības neatkarība no ārēji uzspiestiem viedokļiem un stereotipiem, kā arī no iekšējiem stereotipiem un psiholoģiskajām barjerām, patstāvība spriedumos un rīcībā, kas akceptē jau izdarīto izvēli – sekot savai sirdsapziņai.

(M.V.)

Kamēr devāmies, pārradāmies, tikmēr jau apklusināšana bija iesākusies. Karstas ogles gruzdēja salijušajā zālē, uz plāksnēm uzmetts slapjais māls. Dūmi un klepošana. Citi joki un spoki. Ceplī jau rodas reducējošā vide.

Durvis nostiprināja ar metāla stieni.

Nākamā dienā izlauptājām jau atdzisušo cepli – viesi pirka un nesa prom jauniegūtos saimniecības biedrus, mēs – autori, kuru darbi bija ceplī, sargājām tos un eļļojām ar saulespuķu eļļu un izkausētu vasku, lai ūdeni nelaiz cauri. Glazūras retam darbam. Visi spīdīgi melni. Svēpētajai keramikai ir raksturīga melna krāsa.

Inta Ieva Borisa 1. kurss vsk.
(Ker.)

ZINĀTNIKI BRĪDINA

Džefs Nesbits, kurš ir bijušais Nacionālā Zinātnes fonda (National Science Foundation) sabiedrisko attiecību direktors un vairāk nekā 20 grāmatu autors, ir izpētījis, uz ko ir spējīgs mākslīgais intelekts. Viņš secinājis, ka civilizācija mūsdienu izpratnē pastāvēs līdz 2050. gadam, pēc tam pasaulē valdīs būtnes ar

Krāsas maiņa notiek tikai tāpēc, ka cepli slāpē kurināšanas beigu posmā. Liedzām piekļuvi skābeklim, un māls mainīja savu ķīmisko sastāvu.

PAR LAIMI...

Mūsdienās arvien mazāk var dzirdēt, kad kāds saka paldies, lūdzu, piedod vai kādu citu laipnu un pozitīvu vārdu. Tā vietā bieži var sadzirdēt dusmas, apvainojumus, vienaldzību, savtīgumu vai pat sāpes. Cilvēki mazāk smaida, smejas. Sāk pazust laime katrā no mums.

Rutīna ir ievilkusi sevī daudz no mums. Pieaugušajiem dienas paiet – mājas, darbs, mājas, darbs utt. Bērniem laiks aiziet skolā, mācībās. Dēļ aizņemtās ikdienas daudzi pat nepamana, kas notiek viņiem apkārt, vai ko svarīgu vai nesvarīgu palaiž garām. Ejot pa ielu, esmu novērojusi, kā mašīnas steidzas, kā gājēji, nokārtām galvām, kaut kur ātrā solī iet. Arvien mazāk, es redzu,

mākslīgo intelektu. Nesbits skaidro, ka pastāv iespēja, ka būtņēm būs «mākslīgais superintelekts», kas būs attīstītāka mākslīgā intelekta versija, un tā pārspēs cilvēka intelektu un atrisinās visas problēmas.

Pētniekam oponentē Rejs Kurcveils (Ray Kurzweil), kurš norāda, ka no mākslīgā intelekta nav jābaidās, bet jābaidās uz senākiem draudiem, kā bioterorisms un kodolkarš. Kurcveils norāda, ka mākslīgā intelekta mentālās iespējas jau ir samazinājušas vardarbību un slepkavību skaitu pasaulē. Mākslīgais intelekts palīdzot arī atrast līdzekļus pret dažādām kaitēm, atjaunojamo enerģiju, kā arī palīdz invalīdiem veiksmīgi un pilntiesīgi iekļauties sabiedrībā. Kurcveils norāda, ka «mākslīgais intelekts cilvēkiem būs pieejams 2029. gadā, un līdz tam mums ir daudz laika lai radītu jaunus ētiskos standartus».

Rollo Kārpenters (Rollo Carpenter), kurš radījis «Cleverbot» programmatūru, kas ir guvusi labus panākumus - cilvēki, komunicējot ar šādu programmatūru ir domājuši, ka runā ar dzīvu cilvēku, nevis datoru. «Es uzskatu, ka mēs būsim atkarīgi no tehnoloģijām ilgu laiku. To potenciāla izmantošana ļaus atrisināt daudzas problēmas. Lai sasniegtu pilnvērtīgu mākslīgo intelektu, ir jāpagaida vēl pāris gadu desmiti, lai attīstītu vēl labākus algoritmus. Mēs nevaram zināt, vai mašīnas pārspēs mūsu intelektu, tāpat nezinām, vai tehnoloģijas mums palīdzēs, ignorēs mūs, vai arī iznīcinās visu,» teica Kārpenters.

Savukārt miljardieris, digitālās naudas un elektroautomobiļu pionieris Elons Musks studentiem norādījis, ka darbs pie mākslīgā intelekta praktiski ir «nelabā izsauksana». Runājot Masačūsetsas Tehnoloģiju institūtā Musks teica, ka «Ja man būtu jānosauca galvenais cilvēces eksistenciālais drauds, tas noteikti būtu mākslīgais intelekts. Mums jābūt

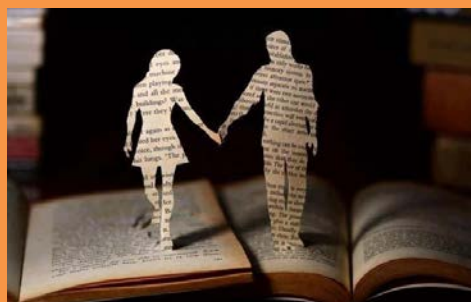
kādu ejam, izbaudot dienas labvēlīgos laikapstākļus vai skaisto dabu, kas atrodas ap mums. Liekas, ka steiga visiem ir acis aizmiglojusi un neļauj kaut reizi apstāties un atpūsties.

Steigā visbiežāk rodas nesaprašanās, pārpratumi vai reizēm pat dusmu izvirdumi. Parasti gadās, ka gājējam, kaut kur steidzoties, vajag šķērsot ielu. Pārņemts ar steigu, viņš nepalūkojas ne pa labi, ne pa kreisi. Taču tajā mirklī, braucošā mašīna pēdējā brīdī paspēj nobremzēt, un ar to sākas kņada, apvainojumi un dusmas. Katru dienu tādu gadījumu ir daudz, un tādā veidā cilvēkos pazūd laimes sajūta, iespējams uz visu dienu. Reizēm to redzot, manī rodas vēlme pieiet pie katra nelaimīgā un neapmierinātā cilvēka, un viņu kārtīgi sapurināt aiz pleciem, lai viņš beidzot attopas un saprot, kas viņam notiekas un atrodas apkārt, lai viņš novērtē to, kas viņam ir un ko Dievs viņam ir devis.

Mēs vairs nenovērtējam lietas un cilvēkus, kas mums atrodas blakus, kas ar mums turas kopā un atbalsta mūs. Mums vajag sākt uz visu skatīties no gaišās puses nevis no tumšās. Tas nāktu par labu mums visiem un mūsu visai pasaulei. Jebkur, ja cieši ieskatās var atrast vai nu lielu, vai arī mazu laimi. Katram tā var būt savādāka. Kādam tā ir saulaina diena, kādam tā ir cita cilvēka smaids vai smieklis, kādam pat visniecīgākais akmentiņš piemājas dārziņā.

Es citēšu Jāņa Jaunsudrabiņa vārdus – „Lai pasaulē ir tik maz, tāpēc to vajag turēt cieti, cieti...” Manuprāt, galvenais ir laimi nepazaudēt, spēt to saskatīt jebkur un prast ar to dalīties. Vienalga, kāda tā ir, bet svarīgākais, lai tā tevi padara par laimīgu cilvēku, jo cilvēka lielākais mērķis ir būt laimīgam.

Ieva Berne

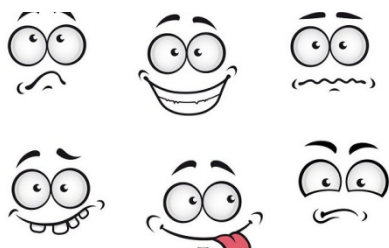
ļoti uzmanīgiem. Praktiski, strādājot ar to, mēs izsaucam nelabo, jo mēs to nespēsim kontrolēt,» teica Musks. Musks un slavenais profesors Stīvens Hokings pirms diviem gadiem norādīja, ka autonomo ieroču radīšana, kas radīs «revolūciju» militārajā jomā, var slikti beigties visai cilvēcei.

«Autonomie ieroči ir ideāli, lai iznīcinātu cilvēkus, veselas nācijas, un selektīvi iznīcināt atsevišķas etniskās grupas. Sākot veidot ieročus ar mākslīgo intelektu - tā jau sākotnēji ir slikta ideja, un ir jāaizliedz autonomie ieroči, kurus nekontrolē cilvēki,» rakstīja Musks un Hokings.

Hokings, kurš pats saziņai izmanto ar mākslīgā intelekta pamatformu darbinātas tehnoloģijas palīdzību, paziņoja, ka «attīstot pilnvērtīgu mākslīgo intelektu, iezīmēsies civilizācijas beigas. Cilvēkus ierobežo lēnā bioloģiskā evolūcija, un tehnoloģijas mums strauji aizies priekšā».

Visi iepriekš minētie zinātnieki un eksperti ir vienisprātis - civilizācijai ir maz laika - aptuveni 30 gadi, jo pēc tam pasauli var pārņemt būtnes ar mākslīgo intelektu. Ja tās uzskatīs, ka cilvēki tām nav nepieciešami, tad tie vienkārši tiks iznīcināti.

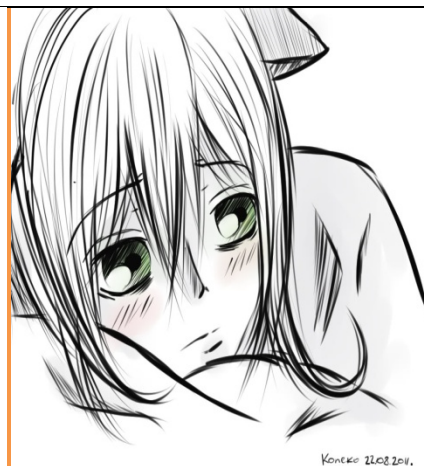
(pēc ārzemju preses materiāliem.)

I work for money,

If you want loyalty,
get a dog.

Kontako 22.08.2011.

Pingvīni ir gudrāki par cilvēkiem. Jūs esiet redzējuši, ka pingvīns iztērē 5 gadus augstākajai izglītībai, lai vēlāk iestātos citā profesijā?

Katram cilvēkam ir tiesības uz paša viedokli. ar noteikumu, ka tas sakrīt ar mūsējo. /Dž.B.Šovs/

Skolotāja:

- Tie, kuri mācīsies uz 6-10 nokļūs paradīzē, bet tie, kuri mācīsies uz 1-5, nokļūs ellē.

Balss no pēdējā sola:

- Bet iespēja pabeigt skolu dzīvam ir?

Līdzjutība - tas ir tas, ko es jūtu pret cilvēkiem, kuri nav pamanījuši kļūdu šajā teikumā.

- Twitter man ir iemācījis izteikt savas domas, izmantojot 140 simbolus.

- Tas protams, ir ļoti jauki, tači šeit tu varēji uzrakstīt vairāk. Diplomdarbs, kā nekā.

Pārraidi "Gudrs un vēl gudrāks" es dzirdu šādi:

- Ksc prmnbembu kasamnkfs?

- Sakfrpmnse

- Pareizi!

Ja gribi uzzināt savas personības slēptās puses, paskaties uz savām... ausīm!

① Apaļa ausu forma

② Kvadrātveida ausis

③ Rombs vai Dimants

④ Pusmēness

⑤ Taisnstūra ausis

⑥ Pretējs trīsstūris

⑦ Trīsstūra ausis

Tu esi simpātisks cilvēks, kurš darīs visu iespējamo, lai panāktu savu mērķi. Neliela piebilde – pagaidām tas ir interesanti. Un vēl tev patīk paliekties un būt uzmanības centrā. Protams, tas nav slikti!

Tev patīk stabilitāte un ļoti kārtīgi izpildi savu darbu. Un vēl tu esi nedaudz konservatīvs, bet piedevām esi pieklājīgs un zini, kas ir atbildība.

Tu esi visai oriģināls cilvēks, par to liecina tava rīcība vai domas. Tiesa, reizēm draugiem ar tevi ir grūti, jo tu mēdz būt kaprīzs, emocionāls un egoistisks. Labi, ka šie impulsi ir īslaicīgi.

Tu esi ļoti jūtīgs, labsirdīgs un godīgs, cilvēki pieraduši tev uzticēties. Tomēr ir vērts pievērst uzmanību, lūk, kam: reizēm tu ieklausies citu viedoklī vairāk kā savējā.

Visādas muļķības un nevērtības izsauc tevī riebuma jūtas, tātad, tu vienmēr tiecies pēc pilnības. Tu nedod solījumus, ja nespēj tos izpildīt un vēl tev vienmēr ir plāns.

Tu esi zinātkārs un gudrs cilvēks, kuram patīk sabiedrība. Tas nozīmē, ka tev ir daudz draugu. Divi momenti, kuri jāņem vērā: pārmērīga ziņkāre un neapmierinātība, kad kaut kas neiet tā, kā tu biji ieplānojis.

Tu baidies no vientulības, tāpēc augstu vērtē draudzību un sakarus. Ja pēkšņi rodas kādas problēmas, tu dari visu, lai ar tām tiktu galā. Katrs, kurš tevi zin, var ar pārliecību teikt – tu esi izsmalcināts un devīgs cilvēks!

Redaktore Vendija Strode, redaktore vietniece Ieva Berne
Redakcijas e-pasts radi_un_dari@inbox.lv